

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Արվեստի և սպորտի
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Ա. Ա. Բարսեղյան /Ա.Ա.Հ./

Արձանագրություն № 15

«4» հունիս 2024 թ.

ԱՍ/բ-098 ԲՈՒԺԱԿԱՆ ՖԻԶԿՈՒԼՏՈՒՐԱ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 011401.09.6 Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային
մարզումներ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.00.6 Մասնագիտական մանկավարժություն

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Արվեստի և սպորտի

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝

Հեռակա

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ 5-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ

Դասախոս(ներ)՝

Գևորգ Սիրունյան

/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներվարդանյան1969@gmail.com

Վանաձոր- 2024թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8.	Դասավանդման մեթոդներ.....	...
9.	Ուսումնառության մեթոդները
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	...
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
	12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	...
	12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
	12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
	12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....	...
14.	Գնահատում.....	...
	14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	...
	14.2. Հարցաշար.....	...
	14.3. Գնահատման չափանիշներ.....	...
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.....	...

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

1.1 Բուժական ֆիզկուլտուրա" առարկայի ուսումնամեթոդական փաթեթը կազմված է բակալավրի հիմնական կրթական ծրագրին համապատասխան ուսումնական պլանի պահանջների, առարկայի բաղադրիչների հիման վրա և նպատակաուղղված է բակալավրական կրթության կազմակերպման, դասավանդման որակի բարձրացմանը:

1.. Առարկայական փաթեթը կարգավորում է "Բուժական ֆիզկուլտուրա" առարկան թե՛ ուսումնամեթոդական նյութերով թե՛ բովանդակության և թե՛ ձևի առումով մշտապես վերազինման գործընթացը, ապահովում դասավանդման շարունակականությունը, բուժական ֆիզկուլտուրայի արդի նվաճումների ներդրումը ուսումնական գործընթաց, նպաստում է ուսանողի անհատական և ինքնուրույն արդյունավետ աշխատանքի բարենպաստ պայմանների ստեղծմանը:

Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

1.1. Դասընթացի նպատակն է

Բուժական ֆիզկուլտուրան ինքնուրույն գիտություն է, սակայն այն սերտորեն կապված է բժշկության հետ: Ուսումնասիրում է հիվանդությունների բուժումը և կանխարգելումը ֆիզիկական վարժությունների և ֆիզիոթերապևտիկ /օրինակ մերսման/ մեթոդների միջոցով:

Մյուս կողմից բուժական ֆիզկուլտուրան համարվում է ֆիզիկական դաստիարակության բաժին, որտեղ ֆիզիկական վարժությունները դիտարկվում են, որպես հիվանդի, առողջական խնդիրներ ունեցող տարբեր տարիքային խմբերի մարդկանց աշխատունակության վերականգնման միջոց:

Բուժական ֆիզկուլտուրայում լայնորեն կիրառվում է մերսումը, ցանկացած շարժողական ակտիվություն՝ լողը, քայլքը և այլն:

Բուժական մերսումը, ըստ էության համարվում է պասիվ ֆիզիկական վարժություն: Բուժական ֆիզկուլտուրան ունի ոչ միայն բուժական, այլ դաստիարակչական գործառույթ:

Այն կիրառում է ֆիզիկական վարժությունների օգտագործման գիտակցված նպատակային մեթոդները, նմաստում է օրգանիզմի կոփմանը: Բուժական ֆիզկուլտուրան սերտորեն կապված է անատոմիայի, ֆիզիոլոգիայի, մարզական ֆիզիոլոգիայի, հիգիենայի, մանկավարժության և հոգեբանության հետ:

1.2. Դասընթացի խնդիրներն են

1. Անհրաժեշտ հմտությունների ձևավորում,

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթարվոյների

2. Առողջ ապրելակերպի ձևավորում

3. Տարբեր ֆիզիկական վարժությունների կիրառում հիվանդությունների ժամանակ

2. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/

Բուժական ֆիզկուլտուրա" առարկայի նպատակն է ուսանողների տալ գիտելիքներ ֆիզիկական վարժությունների , նրանց ազդեցությունը օրգանիզմի վրա: Ֆիզիկական վարժությունները դիտարկում են որպես մարդու պայմանական ռեֆլեկտոր գործունեության դրսևորում: Առարկան ուսումնասիրում է պայմանական և ոչ պայմանական ռեֆլեքսների, ռեֆլեկտոր աղեղի առանձնահատկությունները, հենա-շարժիչ համակարգի կառուցվածքը, ստատիկ և դինամիկ վիճակները:

Բուժական ֆիզկուլտուրան հանդիսանում է բուժման համեմատաբար նոր մեթոդ: Այն հենվում է անատոմիայի, կենսաֆիզիկայի, սպարտային բժշկության, հոգեբանության և այլ գիտությունների ժամանակակից տվյալների վրա: Առարկայի հիմքը հանդիսանում են ֆիզիկական վարժությունները, որոնք կիրառվում են նպատակաուղղված, չափավորված՝ կախված հիվանդի ընդհանուր վիճակից և ֆունկցիաների խախտման աստիճանից:

Ներգործելով կենտրոնական նյարդային համակարգի վրա կարգավորվում և խթանվում են օրգանիզմի հիմնական ֆիզիոլոգիական գործընթացները:

Բուժական ֆիզկուլտուրան բարձրացնում և բարելավում է նաև օրգանիզմի վերականգնման պրոցեսները, նպաստում է ժամանակավոր և մշտական փոխհատուցումների առաջացմանը՝ կորցրած ֆունկցիաների փոխարեն և կանխում է բարդությունների զարգացումը:

Բուժական ֆիզկուլտուրա առարկան կամընտրական առարկաներից: Առարկայի յուրացումը հնարավորություն է տալիս ձևավորել ուսանողների մոտ կարողություններ և հմտություններ , որոնք կօգնեն ապագա ուսուցչին դասը մասնագիտորեն գրագետ կազմակերպելու, ձևավորելու առողջ ապրելակերպ:

Դասընթացում դիտարկվում են բուժական ֆիզկուլտուրայի հիմնական մեթոդները, մերտումը, որպես բուժական ֆիզկուլտուրայի միջոց, բուժական ֆիզկուլտուրայի կիրառումը տարբեր հիվանդությունների ժամանակ:

3. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

«Բուժական ֆիզկուլտուրա» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

ուսանողը պետք է իմանա.

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

- Բուժական ֆիզկուլտուրայի հիմնական օրինաչափությունները,
- մարդու օրանիզմի տարիքային զարգացման փուլերի առանձնահատկությունները,
- օրգանիզմի ու օրգան համակարգերի վրա ֆիզիկական վարժությունների ազդեցությունը առանձնահատկությունները:
- պրակտիկ գործունեությունը հստորեն բուժական ֆիզկուլտուրայի, հոգեբանության և մանկավարժության մեջ:

ուսանողը պետք է կարողանա.

- տեսական գիտելիքները, ուսուցչական աշխատանքային գործունեություն ծավալելու շրջանում կիրառել գործնականում:
- պրակտիկ գործունեությունը հստորեն բուժական ֆիզկուլտուրայի, հոգեբանության և մանկավարժության մեջ:

ուսանողը պետք է տիրապետի.

- երեխաների տարիքային առանձնահատկությունների վերաբերյալ տեսական գիտելիքներին,
- բուժական ֆիզկուլտուրայի, հոգեբանական և մանկավարժական գիտությունների միջև կապի ձևավորման հարցերին,
- ապագա ուսուցչական պրակտիկ-աշխատանքային գործունեությանը, որը կօժանդակի ճիշտ կազմակերպել ուսուցման գործընթացը:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա)Շնորհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

- Կկարողանա ձեռք բերված տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում:
- Կտիրապետի բուժական ֆիզկուլտուրայում կիրառվող մեթոդներին :
- Կկարողան ճիշտ կազմակերպել ֆիզկուլտուրայի դասը, հաշվի առնելով դպրոցականների առողջական վիճակը:
- Կկարողանա կազմել հատուկ խմբեր առողջական խնդիրն ունեցող աշակերտների հետ:
- վերլուծության և համադրության կարողություն (ԳԿ-1),
- կազմակերպչական կարողություն (պլանավորում, կազմակերպում, ղեկավարում, վերահսկում) (ԳԿ- 2),

- հենքային ընդհանուր գիտելիքների տիրապետում (ԳԿ- 3),
- պետական լեզվով հաղորդակցվելու կարողություն (ԳԿ- 4),
- օտար լեզվով հաղորդակցվելու կարողություն (ԳԿ- 5),
- համակարգչային տարրական հմտություններ (ԳԿ- 6),
- տեղեկատվական հոսքի կառավարման հմտություն (տեղեկույթի ձեռք բերում, համակարգում, վերլուծում) (ԳԿ- 7)

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

- գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն (ՀԳԿ -1),
- հետազոտական կարողություն (ՀԳԿ -2),
- ուսումնառության կարողություն (ՀԳԿ -3),
- նոր իրավիճակներին հարմարվելու կարողություն (ՀԳԿ -4),
- ինքնուրույն աշխատելու կարողություն (ՀԳԿ -5),
- որակը վերահսկելու կարողություն (ՀԳԿ -6),
- արագ կողմնորոշվելու ճկունություն (ՀԳԿ_7)

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

- Բուժական ֆիզկուլտուրայի և մանկավարժության մի շարք կարևոր հարցերի վերաբերյալ կարողանալ տալ հիմնավոր բացատրություններ: (ԱԿ -1),
- Ունենալ բազային գիտելիքներ՝ մարդու անատոմիայից, ֆիզիոլոգիայից, բժշկագիտությունից, տարիքային մանկավարժությունից և հոգեբանությունից : (ԱԿ - 2),
- Գիտելիքները և պրակտիկ հմտությունները անընդհատ նորացնելու գիտակցության ձևավորում (ԱԿ -3):
- Մոտենալ պրակտիկ մանկավարժական խնդիրների լուծմանը: (ԱԿ -4):
- Միջառարկայական կապերը հմտորեն օգտագործելու կարողության ձևավորում(ԱԿ - 5):

4. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները,

«Բուժական ֆիզկուլտուրա» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մարզչական կրթական համակարգում մասնագիտական գործունեության ընթացքում, օգնել մարզիկներին ճիշտ դեկավարվել առողջության հետ սպորտաձևի առանձնահատկություններից

5. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)		4 կրեդիտ

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	
	1-ին կիսամյակ	2-րդ կիսամյակ
Դասախոսություն		12
Գործնական աշխատանք		10
Սեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք		98
Ընդամենը		120
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ընթացիկ քննություն)		ստուգարք

6. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴ .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ

հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Հարցագրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ գրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

7. **Դասավանդման մեթոդներն են**⁶ գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք:

8. **Ուսումնառության մեթոդներն են**⁷ թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, հրահանգների կազմում:

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

9. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապրոնք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1	Բուժական ֆիզկուլտուրա առարկան, նրա զուգադրումը այլ բուժական մեթոդների հետ	2				8
2	Բուժական խմբերի կազմակերպում, պարապրոնքների անցկացման մեթոդիկա	2				8
3	Հոդեր, ոսկրամկանային համակարգի կոտրվածքներ ունեցող հիվանդների հետ տարվող պարապրոնքների առանձնահատկությունները:	2				8
4	Աղետամոքսային համակարգի հիվանդություններ, նյութափոխանակության խանգարումներ և ճարպակալում ունեցող հիվանդների պարապրոնքներ:	2				8
5	Միքտանոթային համակարգի հիվանդություններ ունեցողների հետ տարվող պարապրոնքներ:	2				8
6	Մերսում, տարիքային առանձնահատկություններ, տեխնիկան, տեսակները: Վերականգնող մերսում:	2				8
7	Առավելագույն հանդիպող ողնաշարի, կոնքի, սրունքների, թաթերի հիվանդությունները և բնածին արատները, նրանց բուժման եղանակները:			2		10
8	Բ.Ֆ.-ն շնչառական օրգանների հիվանդությունների ժամանակ:			2		10

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

9	Օղաբուծություն			2		10
10	Նյութափոխանակության հիվանդությունների հիմնական հիվանդություններ՝ շաքարախտ, պոդագրա, ճարպակալում, կիրառվող բուժ. ֆիզկուլտուրան:			2		10
11	Բուժ. ֆիզկուլտուրան նյարդային համակարգի հիվանդությունների և վնասվածքների դեպքում:			2		10
Ընդհամենը		12		10		98

10. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Գործնական վիրաբուժական ձեռնարկ , Ա.Վ.Սիրոմյատնիկովա, Մ.Ս.Բրուկման:	1981
2.	Բուժկան ֆիզիկական կուլտուրա և մերսում, Պ.Ի. Գոտովցևա, Ա.Դ.Սուբբոտին, Վ.Պ.Սելիվանով:	1987
1.	100 հնարք ձեռնաբուժությունում, Ս.Վ.Կրուգլյակով	1997

2.	Ձեռնարկություն, մերսում, Ա.Բ.Միտել:	1993

11. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

11.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
V կուրս, II կիսամյակ				
1.	Բուժական ֆիզկուլտուրա առարկան, նրա զուգադրումը այլ բուժական մեթոդների հետ	Ներածություն: Առարկայի խնդիրները, ի՞նչ է ուսումնասիրում այն, ի՞նչ հիվանդությունների ժամանակ ունի լայն կիրառում: Բուժական ֆիզկուլտուրան որպես ինքնուրույն բուժման մեթոդ և զուգակցվում է այլ բուժումների հետ: Բ.Ֆ.-ի զարգացման պատմությունը, մոտեցման ձևերը, փուլերը	2	Դասախոսական նյութեր, 1, 2,
2.	Բուժական խմբերի կազմակերպում, պարապմունքների անցկացման մեթոդիկա	Ֆիզիկական վարժություններ, նրանց ազդեցությունը օրգանիզմի վրա: Ֆիզ. վարժությունները որպես մարդու պայմանական ռեֆլեկտոր գործունեության դրսևորում: Պայմանական և ոչ պայմանական ռեֆլեկսներ, ռեֆլեկտոր աղեղ: Ոսկրա--մկանային համակարգի կառուցվածք, ստատիկ և դինամիկ վիճակներ և այս համակարգի տարիքային առանձնահատկությունները: Բուժ. ֆիզ.-ի ազդման մեխանիզմները օրգանիզմի վրա՝ տոնուսավորող, շարժողական ապարատի ֆունկցիան վերականգնող, տրոֆիկ, կոմպենսատոր, այլ օրգան-համակարգերի ֆունկցիաները կարգավորող:	2	Դասախոսական նյութեր, 1, 2,

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		Մարզումը որպես ժամանակավոր կապերի դրսևորման պրոցես:		
3.	Հողեր, ոսկրամկանային համակարգի կոտրվածքներ ունեցող հիվանդների հետ տարվող պարապմունքների առանձնահատկությունները:	Հիմնական հասկացողություն շարժումների կենսամեխանիզմի մասին, շարժումների հարթությունները և առանցքները, մարմնի ծանրության կենտրոնը, կայուն և ոչ կայուն վիճակներ և դիրքեր: Հողերի շարժումները՝ ամպլիտուդա, առանցք, հիպս և հիպերմոբիլություն, արտրոզ, անկիլոզ հասկացողությունները:	2	Դասախոսական նյութեր, 1, 2,
4.	Աղետամոքսային համակարգի հիվանդություններ, նյութափոխանակության խանգարումներ և ճարպակալում ունեցող հիվանդների պարապմունքներ:	Բ. ֆ-րա մարսողական համակարգի հիվանդությունների ժամանակ, որովայնի վնասվածքների, հետվիրահատական շրջանի ժամանակ: Ստամոքսի և տասներկուամատնյա աղիքի խոցային հիվանդության գաստրիտ, խոլեցիստիտ, սպաստիկ և ատոնիկ կոլիտներ, բուժական ֆիզկուլտուրայի առանձնահատկությունները և մոտեցման հիմնավորումը: Որովայնի կպումների պրոֆիլակտիկա:	2	Դասախոսական նյութեր, 1, 2,
5.	Սիրտանոթային համակարգի հիվանդություններ ունեցողների հետ տարվող պարապմունքներ:	Բուժ. ֆիզկուլտուրայի սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդությունների ժամանակ: Անատոմյա, արյան շրջանառության մեխանիզմը, հասկացողություն մկանային պոմպի մասին, սիրտ-անոթային անբավարարության աստիճանների մասին: Բ.ֆ. սրտի բնածին, ձեռքբերովի արատների, ատերոսկլերոզի, իշեմիկ հիվանդության և ինֆարկտի ժամանակ: Ինֆարկտով հիվանդների	2	Դասախոսական նյութեր, 1, 2,

		ռեաբիլիտացիան: Սրտի հիպերտրոֆյա:		
6.	Մերսում, տարիքային առանձնահատկություններ, տեխնիկան, տեսակները: Վերականգնող մերսում:	<p>Մերսման պատմությունը, տեսակները, ձևերը՝ հիգիենիկ, բուժական, սպորտային, ինքնամերսում: Մերսման հիգիենայի հիմունքները: Մերսման ընդհանուր ցուցումները և հակացուցումները: Կատարման տեխնիկան, հնարքները: Մերսման ազդեցությունը օրգանիզմի վրա, ազդման ճանապարհը և մեխանիզմները: Պարանոցի, գլխի և դեմքի մերսում տարբեր հիվանդությունների և վնասվածքների ժամանակ: Ստորին վերջույթի մերսում, առանձնահատկությունները, կառուցվածքի յուրահատկությունները: Ստորին վերջույթի բնածին հաճախակի հանդիպող արատներ և տրավմաներ:</p> <p>Գոտկային հատվածի մարմնի, կոնքի մերսում, կրծքավանդակի, որովայնի մերսման տեխնիկան և տեսակները:</p>	2	Դասախոսական նյութեր, 1, 2,

11.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտուցման ձևը	Գրականություն ¹⁰
V կուրս, II կիսամյակ					

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

1.	Առավելագույն հանդիպող ողնաշարի, կոնքի, սրունքների, թաթերի հիվանդությունները և բնածին արատները, նրանց բուժման եղանակները:	Հենա-շարժողական համակարգի հիվանդությունները և բուժ. ֆիզկուլտուրան	2	Բանավոր	ՊԳ-1,2, ԼԳ-1,2
2.	Բ.ֆ.-ն շնչառական օրգանների հիվանդությունների ժամանակ:	Շնչառական համակարգի հիվանդությունները և բուժ. ֆիզկուլտուրան:	2	Բանավոր	ՊԳ-1,2, ԼԳ-1,2
3.	Օդաբուժություն	Նյութափոխանակության հիվանդությունները և բուժ. ֆիզկուլտուրան:	2	Բանավոր	ՊԳ-1,2, ԼԳ-1,2
4.	Նյութափոխանակության հիվանդությունների հիմնական հիվանդություններ՝ շաքարախտ, պոդագրա, ճարպակալում, կիրառվող բուժ. ֆիզկուլտուրան:	ԿՆՀ-ի հիվանդությունների բնութագրումը, հիմնական նշանները: Գլխուղեղի արյան շրջանառության խախտումներ՝ աթերոսկլերոզ, ինսուլտներ, բորբոքային պրոցեսներ և բուժ. ֆիզկուլտուրան:	2	Բանավոր	ՊԳ-1,2, ԼԳ-1,2
5.	Բուժ. ֆիզկուլտուրան նյարդային համակարգի հիվանդությունների և վնասվածքների դեպքում:	Ծայրամասային նյարդային համակարգի հիվանդություններ և վնասվածքներ, հիմնական կլինիկական նշանները, բուժ. ֆիզկուլտուրայի մեթոդիկան և առանձնահատկությունները, այս դեպքում:	2	Բանավոր	ՊԳ-1,2, ԼԳ-1,2

11.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹¹	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹²
-----	--------------------------------	-----------------------	--------------------------------	------------------------	--------------	-----------------------------

¹¹ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹² Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

Վկուրա, II կիսամյակ

1.	Բուժական ֆիզկուլտուրա առարկան, նրա զուգադրումը այլ բուժական մեթոդների հետ	Ֆիզիկական վարժություններ, նրանց ազդեցությունը օրգանիզմի վրա: Ֆիզ. վարժությունները որպես մարդու պայմանական ռեֆլեկտոր գործունեության դրսևորում:	<u>Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում</u>	Հունիս	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2, ԼԳ-1,2
2.	Բուժական խմբերի կազմակերպում, պարապմունքների անցկացման մեթոդիկա	Բուժական ֆիզկուլտուրայի խմբերի ձևավորման սկզբունքները: Բուժական ֆիզկուլտուրայի անցկացման հիմնական և լրացուցիչ ձևերը, ֆիզկուլտուրայի խմբերի ձևավորումը դպրոցում	<u>Կունկրետ իրավիճակների վերլուծություն</u>	Սեպտեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2, ԼԳ-1,2
3.	Հողեր, ոսկրամկանային համակարգի կոտրվածքներ ունեցող հիվանդների հետ տարվող պարապմունքների առանձնահատկությունները:	Հողերի շարժումները՝ ամպլիտուդա, առանցք, հիպս և հիպերմոբիլություն, արտրոզ, անկիլոզ հասկացողությունները	<u>Զեկույց</u>	Հունիս	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2, ԼԳ-1,2
4.	Աղետամոքսային համակարգի հիվանդություններ, նյութափոխանակության խանգարումներ և ճարպակալում ունեցող հիվանդների պարապմունքներ: Սիրտանոթային և շնչառական համակարգերի հիվանդություններ ունեցողների հետ տարվող պարապմունքներ:	Որովայնի վնասվածքների, հետվիրահատական շրջանի ժամանակ: Բուժ. ֆիզկուլտուրայի սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդությունների ժամանակ: Անատոմյա, արյան շրջանառության մեխանիզմը, հասկացողություն մկանային պոմպի մասին, սիրտ-անոթային անբավարարության աստիճանների մասին:	<u>Ռեֆերատ</u>	Սեպտեմբեր	Գրավոր	ՀՏՊ-1,2, ԼԳ-1,2
5.	Մերսում, տարիքային առանձնահատկություններ, տեխնիկան, տեսակները: Վերականգնող մերսում:	Մերսման պատմությունը, տեսակները, ձևերը՝ հիգիենիկ, բուժական, սպորտային, ինքնամերսում: Կատարման տեխնիկան, հնարքները: Մերսման ազդեցությունը օրգանիզմի վրա, ազդման ճանապարհը և մեխանիզմները:	<u>Հարցազրույց</u>	Հունիս	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2, ԼԳ-1,2

6.	Բ.Ֆ.-ն շնչառական օրգանների հիվանդությունների ժամանակ, կրծքավանդակի վնասվածքների և կպումների դեպքերում: Կպումների պրոֆիլակտիկա, պոստուրալ դրենաժ, հատուկ և շնչառական վարժություններ, դրենաժական մարմնամաքություն:	Անատոմյա, ֆիզիոլոգիա, շնչառության ձևեր և որոշման ձևերը և բնութագրումը: Բ.Ֆ.-րա սուր և խրոնիկ թոքաբորբի, բրոնխիտի պլերիտի ժամանակ:	<u>Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում</u>	Սեպտեմբեր	Գրավոր	ՀՏՊ-1,2, ԼԳ-1,2
7.	Նյութափոխանակության հիվանդությունների հիմնական հիվանդություններ շաքարախտ, պոդագրա, ճարպակալում, կիրառվող բուժ. ֆիզկուլտուրան:	Նյութափոխանակության հիվանդությունների բնութագրումը և բուժական ֆիզկուլտուրայի սխեմաները բուժմա տարբեր փուլերում	<u>Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն</u>	Հունիս	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2, ԼԳ-1,2
8.	Բուժ. ֆիզկուլտուրան նյարդային համակարգի հիվանդությունների և վնասվածքների դեպքում:	Կենտրոնական նյարդային համակարգի հիվանդությունների բնութագրումը, հիմնական նշանները: Գլխուղեղի արյան շրջանառության խախտումներ՝ աթերոսկլերոզ, ինսուլտներ, բորբոքային պրոցեսներ և բուժ. ֆիզկուլտուրան	<u>Զեկույց</u>	Սեպտեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2, ԼԳ-1,2

12. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹³

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Դասախոսությունների, գործնական պարապունքների ժամանակ դիդակտիկ նյութերի, նկարների, ումուճնագիտական տեսաֆիլմերի, գծապատկերների ցուցադրում:
Սարքեր, սարքավորումներ	Ուսանողի աշխատանք համակարգչի հետ:
Գործնական	Դասախոսական նյութեր, անհրաժեշտ պարագաներ

¹³ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

U _{JL}	
-----------------	--

13. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁴:

13.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

13.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է՝

¹⁴«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

2-րդ կիսամյակում 1 ընթացիկ քննություն՝ 40 միավոր)/բանավոր:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 1 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

Ստուգաքննով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 1 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

13.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Առարկայի նպատակները և խնդիրները, ուսումնասիրման առարկան:
2. Բուժական ֆիզկուլտուրայում կիրառվող մեթոդները, ուսումնասիրման առարկան:
3. Բ.Ֆ.-ի զարգացման պատմությունը, մոտեցման ձևերը, փուլերը:
4. Ֆիզիկական վարժություններ, նրանց ազդեցությունը օրգանիզմի վրա:
5. Ֆիզ. վարժությունները որպես մարդու պայմանական ռեֆլեկտոր գործունեության դրսևորում:
6. Բուժ. ֆիզ.-ի ազդման մեխանիզմները օրգանիզմի վրա՝ տոնուսավորող, շարժողական ապարատի ֆունկցիան վերականգնող, տրոֆիկ, կոմպենսատոր, այլ օրգան-համակարգերի ֆունկցիաները կարգավորող:
7. Մարզումը որպես ժամանակավոր կապերի դրսևորման պրոցես:
8. Հասկացողություն սպորտային բժշկության մասին:
9. Բուժական ֆիզկուլտուրայի օգտագործման և կիրառման օրենքները:
10. Զուգակցումը ֆիզիոթերապևտիկ, դեղորայքային, վիրաբուժական մեթոդների հետ, նրանց հաջորդականությունը, ծանրաբեռնվածության ճիշտ որոշումը:
11. Հասկացողություն հոգնածության, գերհոգնածության, գերլարման և գերմարզման վիճակների մասին, ակտիվ և պասիվ հանգիստ: Ֆիզ. վարժությունները որպես ֆիզ. դաստիարակության մեթոդ:
12. Շարժումների հարթությունները և առանցքները, մարմնի ծանրության կենտրոնը, կայուն և ոչ կայուն վիճակներ և դիրքեր:
13. Հոդերի շարժումները՝ ամպլիտուդա, առանցք, հիպս և հիպերմոբիլություն, արտրոզ, անկիլոզ հասկացողությունները:

14. Առավելագույն հանդիպող ողնաշարի, կոնքի, սրունքների, թաթերի հիվանդությունները և բնածին արատները, նրանց բուժման եղանակները:
15. Անտրոպոմետրիա, դինամոմետրիյա:
16. Հակաճուլության հիվանդության մասին, ռեժիմների մասին:
17. Բուժ. ֆիզ.-ի կիրառումը տարբեր ռեժիմների և հիվանդության փուլերի ժամանակ:
18. Բ. ֆի-ի ձևերը՝ հիգիենիկ (առավոտյան), բուժական մարմնամարզության (անհատական, փոքր խմբակային, խմբակային):
19. Մոտեցումը՝ անհատական, ինքնուրույն և հսկողության տակ, խաղային կամ սպորտային ֆիզկուլտուրայի ձևեր:
20. Քայլք, լող, սպորտային-կիրառական, ջրային սպորտի տեսակներ, խաղեր և այլն և նրանց բարերար ազդեցությունը օրգանիզմի վրա, չափավորումը:
21. Վարժությունների տեսակները կամ դասակարգումը՝ օգնություն պահանջող, նախապատրաստող, դինամիկ, ստատիկ, ընդհանուր զարգացնող, մարմնամարզական, ուժի գործադրությամբ:
22. Տիգիկական ծանրաբեռնվածությունը, որոշման պարամետրերի չափավորումը (տեմպ, կրկնողության քանակ, ռիթմ, ճշտություն, ուժի գործադրման աստիճան): Վերականգման փուլ ծանրաբեռնվածությունից հետո և ընթացիկ:
23. Բուժ. ֆիզկուլտուրայի օգտագործման ցուցումները և հակացուցումները: Կոմպլեքսների կազմելու կանոնները՝ հիվանդի ելման վիճակը, տարիքը, սեռը, կոմբինացիաների ընտրությունը:
24. Բուժ. ֆիզկուլտուրայի սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդությունների ժամանակ:
25. Ինֆարկտով հիվանդների ռեաբիլիտացիան: Սրտի հիպերտրոֆյա:
26. .Բ.ֆ.-ն շնչառական օրգանների հիվանդությունների ժամանակ, կրծքավանդակի վնասվածքների և կպումների դեպքերում:
27. Օդաբուժություն բուժ. ֆիզկուլտուրա էնֆիզեմայի, օբստրուկտիվ բրոնխիտների ժամանակ:
28. Կրծքավանդակի սպորտային տրավմաներ:
29. Բ. ֆ-րա մարսողական համակարգի հիվանդությունների ժամանակ, որովայնի վնասվածքների, հետվիրահատական շրջանի ժամանակ:

30. Ստամոքսի և տասներկուամատնյա աղիքի խոցային հիվանդության գաստրիտ, խոլեցիստիտ, սպաստիկ և ատոնիկ կոլիտներ, բուժական ֆիզկուլտուրայի առանձնահատկությունները և մոտեցման հիմնավորումը:
31. Որովայնի կպումների պրոֆիլակտիկա:
32. Նյութափոխանակության հիվանդությունների հիմնական հիվանդություններ:
33. Շաքարախտ, պոդագրա, ճարպակալում, կիրառվող բուժ. ֆիզկուլտուրան:
34. Փափուկ հյուսվածքների վնասվածքներ:
35. Ողնաշարի վնասվածքները, բուժման ձևերը, բուժ. ֆիզկուլտուրայի յուրահատկությունները:
36. Բուժ. ֆիզկուլտուրան նյարդային համակարգի հիվանդությունների և վնասվածքների դեպքում:
37. Գլխուղեղի արյան շրջանառության խախտումներ՝ աթերոսկլերոզ, ինսուլտներ, բորբոքային պրոցեսներ և բուժ. ֆիզկուլտուրան:
38. Ծայրամասային նյարդային համակարգի հիվանդություններ և վնասվածքներ, հիմնական կլինիկական նշանները, բուժ. ֆիզկուլտուրայի մեթոդիկական և առանձնահատկությունները, այս դեպքում:
39. Մերսման պատմությունը, տեսակները, ձևերը՝ հիգիենիկ, բուժական, սպորտային, ինքնամերսում:
40. Մերսման հիգիենայի հիմունքները:
41. Մերսման ընդհանուր ցուցումները և հակացուցումները:
42. Կատարման տեխնիկական, հնարքները:
43. Մերսման ազդեցությունը օրգանիզմի վրա, ազդման ճանապարհը և մեխանիզմները:
44. Պարանոցի, գլխի և դեմքի մերսում տարբեր հիվանդությունների և վնասվածքների ժամանակ:
45. Ստորին վերջույթի մերսում, առանձնահատկությունները, կառուցվածքի յուրահատկությունները: Ստորին վերջույթի բնածին հաճախակի հանդիպող արատներ և տրավմաներ:
46. Գոտկային հատվածի մարմնի, կոնքի մերսում, կրծքավանդակի, որովայնի մերսման տեխնիկական և տեսակները:

47. Մերսում հիպերտոնիկ և հիպատոնիկ հիվանդությունների ժամանակ, կատարման տեխնիկան:
48. Մերսումը կոնտրակտուրաների, սալջարդերի և այլ տրավմատիկ վնասվածքների ժամանակ:
49. Մարսողական համակարգի հիվանդությունների և վնասվածքների ժամանակ կիրարկող մերսումը:
50. Փոքր մանկական հասակի մերսման մեթոդիկան, տարբեր հասակի անատոմո-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները և դրա հետ կապված մեթոդիկայի փոփոխությունները

13.4. Գնահատման չափանիշները¹⁵.

- Տեսական գիտելիքները –բանավոր:
 - Գործնական աշխատանքները – բանավոր:
- 2-րդ կիսամյակ – 4 կրեդիտ – 1 ստուգում /բանավոր:
- Ինքնուրույն աշխատանքը – գրավոր/բանավոր:

1 ինքնուրույն աշխատանքի համար առավելագույնը` 20 միավոր:

¹⁵ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.09.6 - «Ֆիզիկական դաստիարակություն
և սպորտային մարզումներ»
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2024

Հեռակա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԱՍ/Բ-098 - Բուժական ֆիզկուլտուրա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	5-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	22	Դասախոսություն	12
			Սեմինար	
			Լաբորատորաշխատանք	
			Գործնականաշխատանք	10
	Ինքնուրույն	98		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Ստուգաք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է՝ 1. Անհրաժեշտ հմտությունների ձևավորում, 2. Առողջ ապրելակերպի ձևավորում 3. Տարբեր ֆիզիկական վարժությունների կիրառում հիվանդությունների ժամանակ			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> բուժական ֆիզկուլտուրայի հիմնական օրինաչափությունները, մարդու օրանիզմի տարիքային զարգացման փուլերի առանձնահատկությունները, օրգանիզմի ու օրգան համակարգերի վրա ֆիզիկական վարժությունների ազդեցությունը առանձնահատկությունները: պրակտիկ գործունեությունը հմտորեն բուժական ֆիզկուլտուրայի, հոգեբանության և մանկավարժության մեջ: <i>Չմտություն</i> երեխաների տարիքային առանձնահատկությունների վերաբերյալ տեսական գիտելիքներին, բուժական ֆիզկուլտուրայի, հոգեբանական և մանկավարժական գիտությունների միջև կապի ձևավորման հարցերին, ապագա ուսուցչական պրակտիկ-աշխատանքային գործունեությանը, որը կօժանդակի ճիշտ կազմակերպել ուսուցման գործընթացը: <i>Կարողություն</i> տեսական գիտելիքները, ուսուցչական աշխատանքային գործունեություն ծավալելու շրջանում կիրառել գործնականում: պրակտիկ գործունեությունը հմտորեն բուժական ֆիզկուլտուրայի, հոգեբանության և մանկավարժության մեջ:			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Բուժական ֆիզկուլտուրա առարկան, նրա զուգադրումը այլ բուժական մեթոդների հետ Թեմա 2. Բուժական խմբերի կազմակերպում, պարապմունքների անցկացման մեթոդիկա Թեմա 3. Չողեր, ոսկրամկանային համակարգի կոտրվածքներ ունեցող հիվանդների հետ տարվող պարապմունքների առանձնահատկությունները: Թեմա 4. Աղեստամոքսային համակարգի հիվանդություններ, նյութափոխանակության խանգարումներ և ճարպակալում ունեցող հիվանդների պարապմունքներ:			

Թեմա 5. Սիրտանոթային համակարգի հիվանդություններ ունեցողների հետ տարվող պարապմունքներ:
 Թեմա 6. Մերսում, տարիքային առանձնահատկություններ, տեխնիկան, տեսակները: Վերականգնող մերսում:
 Թեմա 7. Առավելագույն հանդիպող ողնաշարի, կոնքի, սրունքների, թաթեթի հիվանդությունները և բնածին արատները, նրանց բուժման եղանակները:
 Թեմա 8. Բ.Ֆ.-ն շնչառական օրգանների հիվանդությունների ժամանակ:
 Օդաբուժություն
 Թեմա 9. Նյութափոխանակության հիվանդությունների հիմնական հիվանդություններ՝ շաքարախտ, պոդագրա, ճարպակալում, կիրառվող բուժ. ֆիզկուլտուրան:
 Թեմա 10. Բուժ. ֆիզկուլտուրան նյարդային համակարգի հիվանդությունների և վնասվածքների դեպքում:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՁՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ԶԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՅԱՏՈՒՄ՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

Ուսումնառության արդյունքների գնահատման 100-միավորանոց սանդղակ

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«Գերազանց» (5)	96-100	A+
«Գերազանց» (5)	91-95	A
«Գերազանց» (5)	86-90	A-
«Լավ» (4)	81-85	B+
«Լավ» (4)	76-80	B
«Լավ» (4)	71-75	B-

	«Բավարար» (3)	67-70	C+
	«Բավարար» (3)	62-66	C
	«Բավարար» (3)	40-61	C-
	«Անբավարար»	0-39	D
	«Ստուգված»	40-100	S
	«Չստուգված»	0-39	U
Գրականություն	<p>Պարտադիր –</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գործնական վիրաբուժական ձեռնարկ , Ա.Վ.Սիրոմյատնիկովա, Մ.Ս.Բրուկման:1981 2. Բուժկան ֆիզիկական կուլտուրա և մերսում, Պ.Ի. Գոտովցևա, Ա.Դ.Սուբբոտին, Վ.Պ.Սելիվանով, 1987:1987 3. 100 հնարք ձեռնաբուժությունում, Ս.Վ.Կրուգլյակով,1997 4. Ձեռնաբուժություն, մերսում, Ա.Բ.Սիտել:1993 <p>Լրացուցիչ –</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ռեֆլեքսոթերապիա թաթերի վրա, Ի.Մարքվարդ: 1998 2. Ամեն ինչ մերսման մասին, 1000 խորհուրդ, Վ. Վասեչկին:1999 3. Պարապմունքներ ֆիզիկական կուլտուրայով դպրոցականների հետ կցված հատուկ բժշկական խմբերի, Մ.Դ. Ռիպա, Վ.Կ. Վերելիտչենկո, Ս.Ս.Վոլկովա:1988 		